Zaterdag 26 September 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 3712

AMIGOE DI CURACAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel f. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm. Tel. 1550. Redactie: Tel. 1558.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Stalingrad geeft niet toe.

Willkie aan het Russisch Front.

Croaten weigeren samenwerking met de Nazies.

Het politieke spel: Frankrijk-Italië.

A. P.-correspondenten op het oorlogspad.

STALINGRADS VERDEDIGERS WETEN VAN GEEN WIJKEN.

Henry Cassidy seint uit Moskou:

De Duitsers werden door de tegenaanval van het Rode leger in het defensief geworpen aan de Noordwestelijke buitenkant van Stalingrad waar zij andermaal faalden in hun pogingen om de stad direct binnen te dringen. De nazies strijden thans op wanhopige wijze tegen de bedreiging hunner flank.

Berichten uit Stalingrad zeiden, dat de gevechten zich thans geconcentreerd hebben in de Noordwestelijke sector waar de Russen twee beheersende hoogten en in de omgeving gelegen dorpen veroverden.

Het Russische legernieuwsblad „Rode Ster" verklaarde, dat geen stad in deze oorlog zulk een strijdtoneel is geweest als Stalingrad. Een militaire commentator heeft, aldus Tass, verklaard, dat de Duitsers in de loop van de afgelopen week meer dan 25.000 soldaten heben verloren, „en Stalingrad is geen fort zoals Verdun dat was", voegde hij daaraan toe. „Rode Ster" verhaalde, dat de Duitse tanks, die in Stalingrads straten en stegen huisen ernaar streven onverwachts de Russische stellingen aan te vallen en de mannen, die haar bezetten te ontmoedigen.

Niettegenstaande deze infiltraties slaan de Sovjets succesrijk terug met anti-tankkanonnen en granaten, en slagen er over het algemeen in hun grond te behouden.

Tot hoever de gevechten ten Noordwesten van Stalingrad reikten werd niet door „Rode Ster" bekend gemaakt. Het blad maakte slechts melding van een grimmige Duitse tegenstand. Een bericht deelde evenwel mede, dat de Russen op een punt waren gevorderd en diep in de Duitse verdediging hebben toegeslagen. „Izvestia" meldde van het gebied bij Mozdok, dat de Russen een aanval hebben ondernomen op 77 Duitse tanks, waarvan er 17 werden vernietigd.

De nazies wierpen steeds meer bommenwerpers en tanks in de strijd bij Sinyavino in een poging de verloren stellingen te hernemen. De berichten zeiden echter, dat het Rode leger vastberaden stand houdt. Op een andere plaats trachtten de nazies een niet genoemde rivier over te steken, doch leden daarbij zware verliezen. Voor de eerste maal verscheen het 369e regiment van de 100e divisie aan het Volkhov-front.

Niet in staat Stalingrad te nemen ofschoon de gevechten daar met de dag heviger worden in de straten, zond het Duitse Hoofdcommando nieuwe strijdmachten in de strijd in de Caucasus voor de aanval tegen Grozny. De Russen behielden hun nieuwe offensief, doch de opmars der Duitsers maakte enige voortgang in de omgeving van het dorp X. De berichten onthulden, dat de Russen krachtig de as-aanvallen weerstaan ten Zuid-Oosten van Novorossisk aan de Zwarte Zeekust (Moskou, (AP) 25.9).

ROOSEVELTS VERTEGENWOORDIGER IN RUSLAND.

Wendell Willkie de persoonlijke afgezant van President Franklin D. Roosevelt naar de oorlogsfronten der Geallieerde Landen kwam in Moskou terug na zijn inspectie-rondreis, welke hem bracht binnen een afstand van minder dan 10 kilometer van het onder Duitse bezetting staande Rzhev onder het artillerie-duel aan het centrale Russische front. De stad Rzhev bevindt zich op ongeveer 200 kilometer ten Noord-Westen van Moskou. Willkie klampte zich vast aan de kanten van de springende truck, die hem zo dicht bij deze stad bracht, waar de straatgevechten nog aan de gang zijn. Van een heuvel af keek hij in de richting van de stad. Later sprak hij met zeven Duitse gevangenen. Wendell Willkie werd getroffen door hun jonge jaren. De Duitse soldaten lieten bij Wendell Willkie ook het gevoel achter, dat zij voor de Afrikaanse campagne waren uitgerust. Zij droegen slappe, katoenen uniformen en beefden van de koude regen. Willkie begaf zich in de uitgravingen, bestudeerde samen met de bevelhebbers de kaarten, bekeek de Russische verdediging en aanschouwde wat eens de Duitse defensie was voor zij door de Russen werd veroverd. Willkie voerde ook lange gesprekken met andere officieren, die hem allen de indruk gaven van geschikte en geharde leiders. Willkie aanschouwde ook de uitrustingen, methoden en verbindingscoördinatie van het Rode Leger. De reis stelde hem in de gelegenheid om uit de eerste hand vele phasen van de Duitse verdedigingssystemen te bestuderen.

Roosevelts vertegenwoordiger liet uitkomen, dat men hem meer heeft laten zien, dan hij had verwacht. Bij de heen- en terugreis van het front hield Willkie, waar dat mogelijk was, stil om met de boeren te praten, die hun woningen weder gingen betrekken, welke gedurende zoveel maanden in Duitse handen waren geweest. Toen zij — met behulp van een tolk — ontdekten dat hij een Noordamerikaan was, vroegen zij hem wat de Verenigde Staten uitvoeren om de Russen de oorlog te helpen winnen. Willkie verhaalde hen van de Noordamerikaanse tanks, vliegtuigen en voedingsmiddelen, die naar Rusland worden gezonden (Moskou, (AP) 25.9).

DE SLIMHEID DER RUSSEN.

De Russische vernuftigheid in het gebruik van verborgen bruggen om zich terug te trekken en tegenaanvallen te doen in de slag van de Donbocht ontlokte een klagelijk commentaar aan de „Giornale d'Italia" in Rome. In een bericht, dat door de radio van Berlijn werd uitgezonden zeide het nieuwsblad: „De Sovjets bouwen verschillende dozijnen bruggen over de rivier, die echter volkomen onzichtbaar zijn voor de Italiaanse grondstrijdkrachten en ook voor de luchtmacht omdat zij anderhalve voet onder de oppervlakte van het water liggen". Oprukkende of zich terugtrekkende waden de Russen tot hun knieën des nachts over de bruggen".

Het bericht zeide, dat de truc werd ontdekt toen Russische soldaten door Italiaanse artilleristen achtervolgd werden en ontsnapten door over een van de spannen te gaan (New York, (AP) 25.9).

ITALIE IS NIET TEVREDEN.

Hoe men de politiek van Laval ziet.

Thomas Hawkins seint uit Bern:

Een bittere tirade tegen Frankrijk door een semi-officieel Italiaans blad werd uitgelegd als een teken van Italië's groeiende ontevredenheid over hetgeen het van de as gekregen heeft en zijn vervliegende hoop om enige materiële beloning te krijgen voor zijn deelneming aan de oorlog. Deze conclusie werd getrokken door bekwame waarnemers uit een artikel, dat verscheen in het weekblad „Relazione Internationale".

Hoewel het artikel gericht was tegen Frankrijk ontbrak er enige uitdrukking van vertrouwen in, dat de nazies Italië's oorlogs-ambities zullen steunen. Het artikel brengt de vrees tot uitdrukking, welke reeds enige tijd in Italië heerst, dat Laval met de Duitsers samenwerkt in de hoop een voorsprong te behalen op Italië en de Italiaanse territoriale ambities te dwarsbomen.

Het standpunt van de „Relazione" stemde in vele opzichten overeen met de zienswijze, die over het algemeen in de Verenigde Landen bestaat. Het noemde deze punten:

1) Het „patriottische ideaal" van de Fransen is, dat Frankrijk verbonden zal zijn met de Angelsaksen in een „halsstarrige oppositie" tegen de nieuwe orde van de nazies.

2) Laval weet dit en werkt met de Duitsers samen, terwijl hij tegelijk betrekkingen met de Verenigde Staten onderhoudt, zodat hij zich bij de Verenigde Landen kan voegen, indien dit noodzakelijk blijkt.

3) Pétain is te oud om nog langer een factor te zijn en Laval zal ongetwijfeld op zekere dag pogen hem op te volgen, hetgeen een chaos tot gevolg zal hebben.

Het blad zeide, dat Laval nooit heeft verborgen, dat hij hoopt de Duitse invloed te gebruiken om te beletten dat iets aan Italië gegeven worde, welks aspiraties ten opzichte van Frankrijk de basis vormen van zijn territoriale verlangens.

Men kan aannemen, dat het artikel klaarblijkelijk de officiële goedkeuring heeft en daarom als vertegenwoordigende Italië's ontevredenheid over het resultaat van zijn propaganda-campagne om Nice en Corsica.

Betrouwbare particuliere berichten zeggen, dat Italië gehoopt had zijn eisen verwezenlijkt te zien na de bijeenkomst te Salzburg tussen Hitler en Mussolini, verschillende maanden geleden. Die conferentie werd gevolgd door een rondreis van Koning Vittorio Emanuele door het Italiaanse grensgebied tegenover Frankrijk waar hij de troepen inspecteerde. De Italianen verwachtten daarom spoedig iets te bereiken. Maar niets gebeurde en thans verklaren ingelichte particuliere bronnen, dat Italië elke stap van samenwerking, die door Laval genomen wordt, beschouwt als een nieuwe garantie tegen Italië.

Het opkomende getij van een Franse oppositie tegen enig soort samenwerking heeft intussen Laval aangespoord tot een serie van krachtige maatregelen. Vele nieuwe politiële overheden zijn benoemd, waaronder de vroegere Prefect Bouffet van Rouaan, Lavals vertrouweling, om de Préfecture van de Seine met inbegrip van Parijs op zich te nemen. Waarnemers te Bern zeiden, dat deze benoemingen gedaan worden om het hoofd te bieden aan de stormachtige periode, die — naar men meent — zeker verwacht kan worden als de in-werking-stelling van Lavals nieuwe verplichte arbeidswet begint.

Pétain is Dinsdag vertrokken op een onverwachte reis in Zuid-Frankrijk en verschillende redenen worden daarvoor opgegeven. Het Zwitserse nieuwsblad „Der Bund" zeidé, dat de reis niet in verband staat met binnenlandse toestanden, doch een bericht uit Marseille aan het Zwitserse nieuwsblad „Volksrecht" van Zürich sprak van een grote revolutionnaire afkeer tegen Vichy, welke zich voor het eerst naar den ouden maarschalk uitbreidt.

Lavals arbeidsbesluit trof de Fransen meer dan enige andere collaborationnistische zet omdat dit allen rechtstreeks aangaat. Onder deze wet kunnen alle gezonde mannen van 18 tot 50 jaar en ook vrouwen worden opgeroepen voor arbeidsdienst: misschien in Duitsland.

Sabotage en aanvallen op de Duitsers in bezet Frankrijk zijn tot nu toe gedaan door betrekkelijk kleine groepen, hoewel de Fransen over het algemeen gebelgd zijn over en gekant zijn tegen de deportatie van Joden en vreemdelingen. Deze deportaties werden de vorige week uitgebreid tot Franse burgers. Door bij dit alles was de bevolking grotendeels van mening, dat Pétain deed wat hij kon te hare behoeve en dat men daarom beter geweld moest vermijden. De verplichte arbeid zal echter volgens de mening van particuliere waarnemers de bevolking als nooit te voren verstoren (Bern, (AP) 25.9).

LARRY ALLEN WOU ROMMEL EEN VRAAGGESPREK AFNEMEN.

Het DNB deelde in een radio-uitzending mede, dat Larry Allen, de verslaggever van de Associated Press, die onlangs bij de aanval op Tobruk in Duitse handen viel, zijn Duitse bewakers verstomd deed staan door te vragen, om van Rommel een vraaggesprek af te nemen. Verwonderd over de „nogal vreemde wens van den gevangene", weigerden de Duitsers aan den winnaar van de Pulitzer-prijs den Duitsen Generaal een bezoek te brengen. Erwin Rommel bevond zich die dag ook toevallig in Tobruk.

Het DNB zeide, dat Allen toen vroeg onmiddellijk te worden uitgewisseld tegen een Duitsen gevangene, die zich thans in Britse handen bevindt, doch dit verzoek moet nauwkeurig overwogen worden door de bevoegde instanties (Londen, (AP) 26.9).

ONDERGRONDSE ACTIVITEITEN IN BELGIË.

Het onafhankelijke Belgische nieuwsagentschap in Londen ontving bericht van een aanval met handgranaten op de Brusselse radio-omroep. Dit bericht werd onthuld in een Belgisch ondergronds nieuwsblad. De granaat werd door het raam geworpen. Tevens werd een bom-ontploffing gemeld in de koningsgezinde hoofdkwartieren Ganshoren, waarbij een persoon werd gedood en verschillenden werden gewond. Te Ouden Goegines werden 20 gijzelaars gearresteerd volgende op een sabotage-daad in een fabriek voor springstoffen (Londen, (AP) 26.9).

Het nieuws van vandaag.

De Russen maakten officieel bekend, dat zij strategische posities heroverd hebben, zowel binnen het belegerde Stalingrad als aan de Duitse linkerflank. Ongeveer 3000 as-soldaten zijn volgens het middagcommuniqué gedood. Herhaalde aanvallen tegen het Rode Leger, dat ten Noord-Westen van Stalingrad toeslaat, worden met hevige verliezen voor den vijand afgeslagen. Het communiqué zeide, dat de Sovjettroepen in een sector een vijandelijke tegenaanval afsloegen en daarop voortrukten waarbij gunstige posities werden bezet. Door het middernachtelijk communiqué was reeds de herovering bekend gemaakt van een belangrijke positie in Stalingrad. Dit succes werd bereikt tengevolge van straatgevechten. De gevechten in de straten van Stalingrad zijn zo verward, dat de Luftwaffe thans de hevige aanvallen heeft gericht op de oversteken van de Wolga in de vrees, dat zij met haar bommen haar eigen troepen zal raken.

Vichy zegt vanmorgen juist, dat Duitse eenheden door Stalingrad zijn doorgedrongen naar de Wolga. Dit bericht wordt evenwel van geen enkele zijde bevestigd en de leugens van de Vichy-radio zijn intussen reeds al te in het oog vallend geworden, dan dat hieraan nog biezondere aandacht behoeft te worden besteed.

Duitsland werd in de afgelopen nacht door de Royal Aiforce met rust gelaten, hoewel gemeld wordt, dat Britse vliegtuigen de Noorse hoofdstad, Oslo, hebben aangevallen. Tevens is de vijandelijke scheepvaart nabij de Nederlandse kust bestookt. Toen vanmorgen Duitse vliegtuigen het Engelse Kanaal wilden oversteken, werden zij onderschept door de Britse gevechtsvliegtuigen en terug gedreven. Een bericht uit bezet Europa deelt thans mede, dat de Britse aanval van kort geleden op Karlsrühe tussen de 8.000 en 10.000 personen gedood werden. De Duitse radio heeft intussen rondgeroepen, dat de AP-corespondent Larry Allen inderdaad bij Tobruk werd gevangen genomen.

Allen liet zich echter niet overbluffen en vroeg direct om een interview met Rommel! Toen hem dit geweigerd werd wilde hij onmiddellijk ingeruild worden tegen mensen van de as, die in Geallieerde handen zijn. Ook de AP-correspondent Vern Haugland, die boven Nieuw Guinea met een vliegtuig verloren ging, is thans terecht. Na een tocht van weken door de wildernis heeft deze correspondent zich en afgemat de bewoonde wereld bereikt.

NIEUWE VORMEN.

OOK HIER: TOTALITEITS-IDEE EN INDIVIDU.

Enkele dagen geleden hebben wij een waarschuwing van Donald Marr Nelson gepubliceerd, volgens welke onze levensstandaard verlaagd zal moeten worden. Nelson is, zoals men weet, voorzitter van de Oorlogsproductie-Raad in de Verenigde Staten. „Om de oorlog te kunnen winnen, zullen wij nu een veel lagere levensstandaard moeten aanvaarden", aldus Nelson in zijn redevoering.

Dit geldt evenwel niet alleen voor de oorlogstijd om de victorie te behalen, maar ook van de tijd daarna.

In ons systeem van maatschappelijke en politieke vrijheid zullen wij de nieuwe vormen moeten vinden, welke na de vrede — geve God, dat hij spoedig intrede — op een lagere basis van welvaart beginnende aan alle standen onzer bevolking zoveel mogelijk een moreel en stoffelijk dragelijk bestaan zullen verzekeren. Met de nieuwe tijd zal blijken, dat niet alleen de psychologische toestand der volken is gewijzigd, maar dat ook op sociaal en op economisch gebied sprongsgewijs een nieuwe phase van ontwikkeling is bereikt.

Zowel politiek als maatschappelijk zullen wij dan sterk moeten staan op onze beginselen. Anders vervalt men in groepsbelangen. Een Christenvolk heeft meer inzicht dan de rede alleen bereiken kan en zeker sterker motieven bij het toepassen der beginselen.

Uit onze beginselen is maar niet voor iedere moeilijke situatie een onmiddellijke oplossing af te lezen. De beginselen zijn dikwijls vaag, maar tegelijk van geweldig drijvende kracht. Nemen wij bijvoorbeeld de sociale wetgeving, waarvoor het dragende Christelijke beginsel moet zijn **de waardering van de hoogheid der menselijke persoonlijkheid**, welke niet gedoogt den arbeider een mensonwaardig bestaan te doen leiden. Wanneer echter niet maatschappelijke waarneming, economisch denken, organiserend vermogen de vormen weten te vinden, waarin dit beginsel leven en gestalte zal vinden, dan blijft het beginsel onvruchtbaar.

Minder juist is het in politieke overijver het zo voor te stellen, alsof de verkorting van de arbeidsduur, bescherming van jeugdigen en vrouwen, sociale verzekering en zo meer rechtstreeks uit het Christelijk beginsel voortkomen. Zo eenvoudig is het niet.

De natuurwet, in godsdienstige vorm neergelegd in de tien geboden, is de naar de staatkunde toegekeerde zijde van de godsdienst en alle mensen van goeden wille zullen de tien geboden naar hun inhoud erkennen. Nu zijn wij, Katholieken, in zekere zin zéér realistisch ingesteld voor wat betreft het vinden der sociologische vormen, waarin het hoger beginsel gestalte moet aannemen. Dat gold reeds in het vooroorlogse Nederland voor het terrein der sociale wetgeving. Meer echter nog had dat moeten gelden voor het economische terrein en op beide gebieden was en is Curaçao hierin nog achter bij het moederland.

Het vraagstuk der economische macht vraagt juist nu in deze oorlogstijd onze aandacht. Onze maatschappij mag haar vorm niet enkel ontlenen aan de handelingen van hen, die de economische sleutelposities bezet houden.

Zeker kan ieder in groter verband medewerken aan de verbetering van de sociale wetgeving in ons eigen gebiedsdeel.

De mens leeft tussen twee stellingen. Uit het meest krasse individualisme, is de idee der totaliteit geboren. Het noodlottig gevolg van het individualisme tracht men te ondervangen door een dienst aan een macht en daar die macht God niet mag zijn, heeft men een surrogaat gezocht en dat surrogaat is de Staat.

Er moet ordening komen en daar men die onmogelijk achtte door een geestelijk herstel, aanvaardde men het principe van dwang en geweld. In de plaats van de geestelijke eenheid komt de uniformiteit van de georganiseerde mensen-massa.

De totaliteitsstaat doodt elk geestelijk leven. Hij leidt tot de vernietiging van het Christendom, tot de vernieling van het ware opvoedingsideaal, van cultuur, kunst en economie. Hij degradeert de mensen tot slaven en ontneemt hun de rechtmatige vrijheid, waarin een mens alleen menswaardig kan leven.

Het totaliteitsidee heeft gelijk, dat het individualisme overwonnen moet worden. Er **moet** een ordening zijn die de mensheid dwingend richt op het doel. Maar even groot gelijk heeft het individualisme, dat zich verzet tegen de dwang van de staat, die den mens vernedert tot een werktuig.

Er is één ordeningsprincipe, dat alleen aanspraak kan maken op totaliteit en dat is de totaliteit van Gods heilige Wil. Deze heilige Wil omspant geheel de wereld en elk levensgebied, en is dwingend en tegelijk laat hij vrijheid.

De beginselen, die volgen uit de alles beheersende wil van God, zijn door het Christendom uitgewerkt en telkens opnieuw door de Pausen op de tijdsomstandigheden toegepast.

Zij culmineren in de overtuiging, dat de menheid een gemeenschap is, gericht op een eeuwig einddoel: op God. Op die overtuiging alleen kan het internationale recht bouwen.

Die leer van de gemeenschap der mensen kan en moet doorgevoerd worden, ook in de kleinere vormen der menselijke samenleving.

De totaliteit van Gods heilige Wil moet elke staat afzonderlijk beheersen, zijn economisch leven en de sociale orde. Zij eist de volkomen overgave aan godsdienst en moraal.

Zonder sociale orde kan er geen blijvende welvaart zijn; zonder moraal geen ware orde; zonder het Christelijk geloof geen effectieve moraal.

C.S.M.-Officier voor Biezondere Rechtbank.

P. G. vraagt vernietiging A. M. C.'s beslissing.

Na requisitoir houdt Verdediger zijn pleitrede.

VERDEDIGER HEKELT HANDELWIJZE C. S. M. - DIRECTIE.

Na de schorsing van de zitting van gisteren in de zaak van den C.S.M.-officier Martens voor de Biezondere Rechtbank waren er geen vragen meer te stellen aan den getuige Van Driel, zodat de President aan den Procureur Generaal gelegenheid gaf voor het houden van zijn requisitoir.

In zijn requisitoir memoreerde de P.G. de gebeurtenissen, die zich hadden voorgedaan na de torpedering van een tanker der C.S.M.: het instellen van het kamp voor onwillige schepelingen en de vestiging van een Biezondere Rechtbank, die — naar hij gehoopt had — nooit zou behoeven op te treden. Die hoop is echter ijdel gebleken aangezien appellant Martens, die met ingang van 17 Maart 1942 geplaatst werd in het kamp voor onwillige schepelingen, van deze beslissing in beroep is gekomen. De appellant beschouwde namelijk de beslissing van den Algemeen Militair Commandant als een groot onrecht, omdat hij naar zijn mening steeds even willig als onwillig is geweest om te varen.

De appellant wilde namelijk varen, indien door de Directie van de C.S.M. enkele voorwaarden werden ingewilligd en heeft dit inderdaad gedaan toen dit geschiedde. De P.G. vervolgde met de door den appellant aangevoerde voorwaarden nader onder de ogen te zien en zeide zich hiertoe tot het hoogst noodzakelijke te beperken, aangezien het terzake gehouden onderzoek reeds genoeg is gerekt.

Wat betreft de eerste twee voorwaarden, de P.G. meende heel kort te kunnen zijn; dat deze voorwaarden afdoende redenen zouden kunnen opleveren om ooit — in oorlogstijd — te kunnen weigeren te varen, achtte hij zonder verder betoog duidelijk.

Wat betreft de quaestie der bekwame of onbekwame bemanning zeide de P.G., dat het merendeel der gehoorde getuigen en deskundigen heeft verklaard, dat in verband met de toevoering van de extra-officieren de schepen wel voldoende bemand waren.

Tevens zou de appellant deze opvatting door zijn eigen gedragingen hebben onderschreven; hij heeft toch nadérhand geregeld met de beweerde onbekwame bemanning gevaren, terwijl de Directie nooit een verklaring als door den appellant bedoeld, heeft afgegeven.

Van overmacht of een conflict van rechtsplichten is dus geen sprake, omdat uit des appellants houding zelve is op te maken, dat hij vermeende niet te handelen in strijd met de Wet door toch te gaan varen.

Afgezien van het feit, dat de gehele verdediging op grond van overmacht haar waarde heeft verloren door het stellen van drie eisen, zou volgens den P.G. ook het enkel beroep op een rechtsplicht om niet uit te varen den appellant niet kunnen redden.

Alle schrijvers toch zijn het erover eens, dat „Zij, wier beroep of plicht medebrengt, dat zij zich voor anderen aan gevaar blootstellen om eigen leven te redden niet dat van anderen mogen opofferen. Soldaten, schippers, schepelingen, brandweerlieden, kunnen zich bij de uitoefening van hun beroep niet op noodtoestand beroepen."

Alzo zeide de spreker tot de conclusie te komen, dat de appellant onwillig was.

Omtrent de strafmaat meende hij zich van beschouwingen te mogen onthouden, aangezien de appellant, toen hij wederom bereid was te varen, uit het kamp werd ontslagen. Er is echter een ander punt — zo zeide de P.G. — dat ik naar voren wil brengen.

In P.B. 1941 No. 146 wordt gesproken van onwillige schepelingen. Om in het kamp te worden geplaatst moet iemand derhalve zijn:

1. Onwillig.
2. Schepeling.

Zoals ik reeds heb betoogd was de appellant zeer zeker onwillig, maar de vraag, die thans beantwoord moet worden is: Is de appellant ook schepeling?

Op deze vraag ingaande kwam de P.G. tot de conclusie, dat volgens het Wetboek van Koophandel onderscheid wordt gemaakt tussen kapitein en opvarenden.

Het eerste artikel van de Vierde Titel luidt:

„Scheepsofficieren zijn de schepelingen, aan wie de monsterrol de rang van officier toekent. Scheepsgezellen zijn alle overige schepelingen. Derhalve een kapitein is geen schepeling. Ook in de Nederlandse Wet wordt onderscheid gemaakt tussen schepelingen en kapitein en tenslotte maakt ook het Vaartplichtbesluit onderscheid tussen den Kapitein, dat is de zeeman, die het gezag voert over een schip onder Nederlandse vlag, en den schepeling, dat is de zeeman die geen Kapitein is.

Edel Grootachtbare Heren,

De vraag die ik hierboven stelde, namelijk: „is de appelant ook schepeling", zal derhalve ontkennend moeten worden beantwoord, waaruit tevens volgt, dat — zij het op zuiver juridische gronden — de beslissing van den Algemeen Militair Commandant van 21 Maart j.l. zal moeten worden vernietigd.

Mitsdien verklaarde de P.G. te requireren, dat de Biezondere Rechtbank, gezien de stukken inzake den appellant Martens en gelet op het onderzoek in deze zaak, vernietige de beslissing van den Algemeen Militair Commandant dd. 21 Maart 1942, waarbij de appellant met ingang van 17 Maart 1942 is geplaatst in het kamp voor onwillige schepelingen voor de duur van twee maanden. Versta, dat de appellant niet is onwillig schepeling in de zin van P.B. 1941 No 146.

Het pleidooi van den Verdediger.

In een langdurig, goed uitgewerkt pleidooi, antwoordde de Verdediger, Meester Stephanus W. van der Meer, op het requisitoir van den Procureur Generaal.

De Verdediger zeide met grote belangstelling in deze eerste zaak voor de Biezondere Rechtbank de climaxen en anti-climaxen te hebben gevolgd en er zelfs veel uit te hebben geleerd.

Ik wil hier alleen de terzake dienende feiten behandelen — vervolgde hij — maar van de andere kant de dingen bij hun naam noemen. De verhouding tussen de C.S.M.-directie en C.S.M.-officieren is al jaren lang slecht geweest. Wil men die verhouding goed begrijpen, dan moet men beginnen met het jaar 1930. Hierbij noemde de Verdediger enkele gevallen waarop hij vertelde, dat kort voor de invasie van Nederland een heel voorzichtig begin van contact was gemaakt tussen de C.S.M.-directie in Den Haag en de Centrale van Koopvaardij Officieren in Rotterdam en dat de C.S.M.-directie reeds een toezegging had gedaan, welke echter niet werd nagekomen.

Toen kwam het, dat de schepen na 16 Februari 1942 enige tijd niet voeren. Toen waren alle officieren bijeen te brengen. En zij kwamen bijeen. De Afdeling Curaçao van de C.K.O. werd opgericht waarvan alle C.S.M.-officieren lid werden. Men vond echter weinig toeschietelijkheid bij de Directie, zodat de officieren zich reeds op 2 Maart 1942 tot den Gouverneur hebben gewend om te verzoeken de zaken in handen te nemen.

Inmiddels was den Heer Piet Boonstra verzocht uit New York over te komen, hetgeen hij ook deed, terwijl hij onderweg in Maracaibo met de daar aanwezige officieren overleg pleegde.

De Chinezen legden het werk neer en de schepen kwamen zonder bemanningen te staan. Op 16 Maart 1942 was er een vergadering in het Zeemanshuis op Curaçao en daar werd kort en goed het standpunt van de officieren precies geformuleerd.

Men besloot te gaan varen, indien de C.S.M. twee minimale toezeggingen zou doen:

1. een schriftelijke bevestiging dat het onmogelijk was een volwaardige bemanning mee te geven.

2. een schriftelijke bevestiging dat indien iemand door plaatsing in de bovenrol achteruit gezet wordt... enz.

De Gouverneur had der C.S.M.-directie verzocht den Heer Boonstra te willen ontvangen en dezelfde avond is hij gegaan. De Heer Boonstra, met twee Bestuursleden van de afdeling Curaçao der C.K.O. bij zich omdat hij nog niet voldoende ervaring van Curaçao had om het onderwerp geheel alleen te behandelen. Aan deze twee personen werd echter de toegang geweigerd. Wel nodigde de Directie den onder-Directeur uit en ook een marine-superintendent vermoedelijk om het protocol op te maken.

Hierop merkte de Verdediger op, dat dit juist het acute moment was om de jonge vereniging direct te torpederen, omdat nú in oorlogstijd de publieke opinie en de overheid de C.S.M.-officieren wel zouden veroordelen.

Maar de Directie heeft een aantal vergissingen begaan: men heeft miskend met de publieke opinie en de standvastigheid der officieren en men heeft niet voldoende aandacht besteed aan de bedoelingen en redenen van de officieren. Wat er ook van zij en wat de directie der C.S.M. ook beweert van het onderhoud met den Heer Boonstra, een ding zal zij niemand kunnen wijsmaken en dat is: dat zij de krant niet leest. Weet zij het niet van Boonstra, dan moet zij het uit de krant toch precies weten, waar de schoen wrong. Vanzelfsprekend geeft de Heer Boonstra een geheel andere lezing van het onderhoud, een lezing, die minder eisen stelt aan de goedgelovigheid. In het verslag, door den Heer Boonstra daags daarna aan den Gouverneur te Curaçao, aan Londen en Washington, uitgebracht over die kennismaking (zoals de Heer Noorduyn het onderhoud noemde), staat o.m.: dat de Directie van de C.S.M. niet geneigd bleek op een der bekende drie punten in te gaan.

Men zal nu eens over drie, dan weer over twee voorwaarden gesproken vinden merkte de Verdediger terloops op. Dit komt omdat het punt: erkenning van de C.K.O. ongemerkt de facto is geschied, zodat geleidelijk aan het stellen van die voorwaarde overbodig is geworden.

Zijn pleidooi vervolgende, vatte Mr. Van der Meer de quaestie van de onvolwaardige bemanning aan. Hierbij haalde hij een artikel van het Wetboek van Koophandel aan, volgens welk de Kapitein „de reis niet onderneemt, tenzij het schip tot het volvoeren daarvan geschikt, naar behoren uitgerust en voldoende bemand is".

Laat ik beginnen met te constateren, dat tijdens de gehele duur van het conflict niemand — ook de directie van de C.S.M. niet, ook de overheid niet — ooit heeft getwijfeld aan de onbekwaamheid der bemanning. Die onbekwaamheid stond zodanig als een paal boven water, dat het ook nimmer een punt van bespreking heeft uitgemaakt, ook niet in de contactcommissie. Dat de bemanning door toevoeging van één machinist bekwaam of zelfs „over" bekwaam zou zijn geworden, is een bewering die thans voor Uw College het eerst is uitgevonden. Iedere voorstelling van zaken, dat de directie der C.S.M. toentertijde werkelijk meende dat de schepen volwaardig waren bemand, is een poging tot geschiedvervalsing.

Vervolgens gaf Mr. Van der Meer een overzicht van de gebeurtenissen zoals die zich volgens hem zouden hebben toegedragen. Hierbij was hij van mening, dat in de contact-commissie behoorde te zijn opgemerkt, dat de schepen volwaardig bemand waren, indien dat zo ware. Dit was echter niet het geval. Jammer dus, dat de notulen van de contact-commissie niet liegen en dat ook de krant niet liegt.

Nooit is aan de onbekwaamheid der bemanning getwijfeld. Door geen enkelen officier der C.S.M. door geen directie, door geen overheid. Door geen directie ook. De directie zou de schepen volwaardig of zelfs over-volwaardig bemand geacht hebben. Maar waarom liep zij dan al op 16 Maart met brieven klaar „dat de schepen **volledig bemand waren**". Als zij van de volledigheid zo overtuigd was, waarom gaf zij zich den zoveel moeite om dat toch maar te kennen te geven? Tegenover wien te kennen geven? Waarom had zij een verweermiddel klaar? Verwachtte zij aangevallen te zullen worden? Door wie dan en waarover?

En waarom wordt er gesproken van een **volledige** bemanning, waarom niet van een **bekwame** bemanning?

Onvolledig, onbekwaam, dit klinkt oppervlakkig zo ongeveer gelijk. Ja zeker, maar niet voor een directie van een scheepvaartmaatschappij, waarin de officieren op het punt staan te weigeren te varen omdat de bemanning **onbekwaam** is! Dat maakt men mij niet wijs, dat maakt men geen enkel verstandig mens wijs, dat een der partijen van het arbeidsconflict op het critische punt zo'n onnauwkeurigheid zou begaan.

Een leek zou oppervlakkig een kort geding en een geding op korte termijn over één kam kunnen scheren. Maar niet een jurist die over het karakter van een vonnis in kort geding een grote zaak heeft lopen!

Wat was dan de bedoeling van een verklaring, van de **volledigheid** der bemanning? Ik neem aan dat de bemanningen inderdaad **volledig** waren. De bedoeling was om die brieven inderdaad te gebruiken indien er bezwaren over „de bemanning" zouden ontstaan. Maar het uitkiezen van het woord „volledig bemand" bewijst duidelijk, dat de directie die „volledige bemanning" niet bekwaam achtte. De volledigheid van de bemanning wordt vermeld om haar onbekwaamheid te passeren.

Als dan toch werkelijk de directie reeds verklaard had, schriftelijk, dat de bemanning volledig of bekwaam was, waarom heeft de getuige Noorduyn of Prof. Oppenheim niet dadelijk in de contactcommissie gezegd: „maar we hebben al zo'n verklaring afgegeven? In plaats daarvan is Prof. Oppenheim een critische beschouwing gaan houden over de redactie van dit punt. Daarop legt Van Driel nog eens uitvoerig de nadruk op de onbekwaamheid met al haar gevolgen. En vervolgens verklaart Prof. Oppenheim zich bereid **een dergelijke verklaring dat is een verklaring dat de bemanning onbekwaam is, af te geven voor ieder schip, dat onder deze omstandigheden naar zee vertrekt,** af te geven.

Mijnheer de President: dat staat er.

Voor een onbevangen lezer is het onmogelijk om er iets anders uit te lezen: de directie heeft toegezegd voor ieder schip, **dat onder deze omstandigheden naar zee vertrok** een verklaring af te geven dat de bemanning **onbekwaam** is! Het staat er in doodgewoon Nederlands.

Te allen overvloede hebben de deskundigen — de onpartijdige deskundigen — : een Gouvernements-ambtenaar en een employee van een andere scheepvaartmaatschappij, volkomen bevestigd, dat een dergelijke bemanning absoluut onbekwaam is geweest. Hun verklaringen zijn zó pertinent, dat zij een waardig slot vormen op de communis opinio, die er altijd terzake heeft geheerst. En daarmee is eigenlijk de kous af.

Verder vertelde de Verdediger, dat in een bijeenkomst van 31 Maart van de Directie der C.S.M. met vertegenwoordigers der C.K.O. als slotsom van het gehele conflict werd geconstateerd, dat de verlangens der officieren aanvankelijk waren misverstaan en dat, toen zij eenmaal goed werden verstaan, het conflict weldra opgelost was. Van deze bijeenkomst bestaan notulen — roept de Verdediger uit. Het feit is niet te ontkennen.

Toen ik echter den getuige Noorduyn daarover vroeg, heeft deze bezwaar gemaakt: het gaat toch maar niet aan om dergelijke vertrouwelijke dingen publiek te behandelen.

Mijnheer de President, het gaat wel aan om de waarheid hier te horen. Er bestaat voor mij geen vertrouwelijke waarheid naast een waarheid voor de show. Ik ben het met de directie eens, dat die verlangens zijn misverstaan. Ik zou het alleen anders willen formuleren: zij zijn in het geheel niet verstaan, want zij zijn niet aangehoord.

De Verdediger vervolgde: We kunnen ons nog afvragen, hoe komt de A.M.C. erbij om appellant als onwillige schepeling op te sluiten. Het antwoord is evident: op grond van onjuiste inlichtingen. Maar wat de A.M.C. kon doen heeft hij later gedaan: de schepelingen ontslagen. Ik ben daarvoor dankbaar. Een ding kon hij echter niet: zijn vroegere op grond van foutieve inlichtingen genomen beslissing weer vernietigen. Dat kon alleen de appèlrechter.

Daarom heeft de appellant hoger beroep aangetekend, om die eerste beslissing zelf vernietigd te krijgen, ook al voelt hij niet de directe gevolgen van die beslissing.

De Verdediger ging verder voort met te spreken over de redelijkheid van de voorwaarden, die door de officieren gesteld waren. De mannen waren immers bereid hun leven te wagen. Voor de concessie, die zij deden, mochten zij toch wat eisen van de Directie. Het mag wel eens opgemerkt geresumeerd worden — zeide hij — dat wat eerst „onwillige" schepelingen bleken, in waarheid bleken te zijn mensen, die bereid waren veel meer dan hun plicht te doen. Mensen, die onze dank verdienen in plaats van straf.

Over de reddingsmiddelen en de geldende ongevallenregeling wilde de Verdediger niet spreken, omdat dit hem te diep zou voeren. Een feit is echter, dat nog niet één kwart van de uitrusting, vereist voor de Nederlandse Koopvaardijvloot, hier aanwezig was (wat later allemaal hals over kop is bedisseld) **en dat het uitvaren met zo'n schip zeer binnenkort zal worden verboden.** Welnu, wat straks krachtens een formele wetsbepaling absoluut ontoelaatbaar zal zijn en streng zal worden gestraft, was dat een paar maanden geleden wel in orde?

Intussen is het reeds over twaalven geworden en omdat de Verdediger zijn pleidooi nog niet beëindigd had, stelde de President de voortzetting van de zaak uit tot Zaterdagmorgen. De President deelde tevens mede, dat men heeft afgezien van het horen van den A.M.C. en dat de Verdediger hierin heeft toegestemd.

Curaçao.

HET BEZOEK VAN MINISTER FURSTNER.

Hedenmorgen bezocht Zijne Excellentie Johannes Theodorus Fürstner militaire objecten. Hierna was de Luitenant-Admiraal gast bij een noenmaal in het paleis van Zijne Excellentie Gouverneur Doctor Petrus A. Kasteel.

Hedenavond om 21 uur houdt de Algemeen Militair Commandant der Nederlandse troepen, Carel J. Baron van Asbeck een ontvangst te zijnen huize.

Morgen, Zondag 27 September zal de Minister de dienst van Dominee Hendrik W. Eldermans bijwonen in de Fortkerk.

Om 11 uur zal Zijne Excellentie een bezoek brengen áan het R.K. Militair Tehuis en om 12 uur zal een bezoek gebracht worden aan Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus I. Verriet O.P., Apostolisch Vicarius van Curaçao.

In de namiddag om 17.30 uur bieden alle Nederlandse officieren den Minister van Marine een cocktail partij aan in het kamp te Suffisant.

VERKEERSTELLINGEN.

Op Dinsdag, 29 September, en Zaterdag, 3 October, as: zullen wederom verkeerstellingen gehouden worden door de Politie-Burgerwachters, deze keer in het stadsdistrict.

Aan het autorijdend publiek wordt beleefd verzocht wederom medewerking te willen verlenen en vooral op de drukste punten langzaam te willen rijden.

DUURTEBIJSLAG.

Gerekend met ingang van 1 Juli 1942 is voor de gepensionneerden ten laste van de Indische Pensioenfondsen, welke verblijven buiten bezet gebied een duurtebijslagregeling ingevoerd.

Voor gewezen brugerlijke en militaire landsdienaren in het genot van een pensioen beneden de *f* 130.— per maand alsmede de weduwen en wezen van gewezen burgerlijke landsdienaren en militairen in het genot van een pensioen beneden *f* 66.— per maand bedraagt de duurtebijslag 10% van het pensioenbedrag.

Van deze regeling zullen ongeveer 100 in het gebiedsdeel wonende gepensionneerden profiteren.

KATHOLIEKE SPORT CENTRALE.

K.S.C.-Athletiek.

18 October as. zullen er op ons terrein op het Rif wedstrijden gehouden worden om het **kampioenschap der K.S.C.** Om deze wedstrijden nog meer aantrekkelijk te maken zullen het „open" wedstrijden zijn, dus **iedereen** kan meedoen.

Alleen leden der K.S.C. komen voor de kampioenschappen **zelf** in aanmerking, dus athleten der K.S.C. doet jullie je best, zowel kampioen als No 1, op je nummer te worden.

Oefen geregeld en **kom** geregeld Spreek anders met den trainer af, wanneer je kunt en doe deze laatste drie weken nog eens extra je best om fit en wel op 18 Oct. aan de start te verschijnen.

Voordat October ten einde is zullen we **revanche wedstrijden** houden.

We krijgen een druk seizoen, dus zet je schrap!

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** Voetbal: 10. uur Ajax Jr. — Vitesse Jr; 16.30 uur Ajax — Vitesse.

Baseball 14. uur Lucky Strike.

BRIDGE DRIVE VOOR MILITAIREN.

Men schrijft ons:

Het Bestuur van het R.K. Militair Tehuis maakt hierbij bekend aan de Militairen, dat volgende week een Brigde drive zal gehouden worden in het Tehuis Pietermaai 10. Inschrijvingen van heden af bij den Beheerder, Pietermaaj 10.

Datum, tijd en verdere biezonderheden zullen nader worden bekend gemaakt. Fraaie prijzen zijn beschikbaar.

TOEDIENING H. VORMSEL.

Morgen, Zondag 27 September, zal Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus I. Verriet om 16.30 uur het H. Vormsel toedienen in de parochiekerk van Onze Lieve Vrouw van de Berg Carmel te Groot Kwartier.

GENEESKUNDIGE DIENST.

De dienst in het stadsdistrict wordt waargenomen: van 26 September 18 uur af tot 27 September 20 uur door den gouvernements-geneeskundige: E. van der Kuyp Kortijn 3, tel. No. 2331.

FILM

„Vrouwlief vangt een vlieger" (Cinelandia). Deze aardige film is zonder enige twijfel opgebouwd uit betrouwbare, officiële gegevens: ànders ware zij immers niet geoorloofd en onverantwoordelijk. Men leest herhaaldelijk, doch het spreekt ditmaal toch oneindig veel harder, feller tot ons, wanneer wij zien en horen, dat een Amerikaanse vlieger, in dienst van de Raf (Franchot Tone) boven bezet Nederland naar beneden wordt gehaald. En hoe de lotgevallen zijn van hem, zijn „opvangster" (Joan Bennett), de adspirant-permanent-bezetters (op fel sarcastische en comische wijze verpersoonlijkt door Allyn Joslyn), de bezetenen en „last but not least" de bezetten (op ontroerende manier gesymboliseerd door Cecil Cunningham). Al is dit brok hedendaags Nederlands leven vanzelfsprekend wel wat geromantiseerd en bezien door een tikkeltje gekleurde bril, het geheel biedt den aanschouwers behalve een vermakelijke geschiedenis — waaraan voor een bescheiden en korte variatie wel eens behoefte bestaat — een aardig beeld en begrip van de toestanden, zoals deze nu in de lage landen aan de Noordzee heersen. Tenminste: volgens deze rolprent. Doch, hoe het zij: men vergeet voor enige ogenblikken de hemeltergende, schrijnende ellende, welke door een waanzin aangegrepen mensdom in werkelijkheid in de wereld, i.c. bezet Nederland, werd veroorzaakt! en dat nu is het allervoornaamste wat van deze film gezegd kan worden. Al willen wij dit praatje niet eindigen zonder een waardig woord te wijden aan de loffelijke pogingen in deze film door het Hof aangewend, ten einde twee verondersteld strijden scheidlustige jongelui door een echte, ware verzoeningscomparitie wederom als echt getrouwe kameneraadskes tot elkander te brengen. Is dit ook niet iets voor Curaçao?...

WERELDNIEUWS

— **Londen:** Men verklaarde, dat Dr. Vladimir Macek en nog vijf andere Croatische Leiders van de Boerenpartij in Zagreb zijn gearresteerd, om hun weigering om met de nazies samen te werken.

Onder de andere gearresteerden zouden zich bevinden: Koshutic, ondervoorzitter van de Boerenpartij, Smolyan, vroeger minister en Peinar, oudlid van het Parlement. De berichten, die Londen bereikten toonden aan, dat Macek werd gevangen genomen om zijn weigering om samen te werken met Marseil Loehr, den nieuwen Duitsen bevelhebber over de troepen in de Balkan, en een post aan te nemen in de regering van Pavelic. Macek werd vroeger voor een gelijksoortige weigering geïnterneerd.

— **Londen:** Generaal De Gaulle kwam in Londen terug na een afwezigheid van twee maanden, in welke tijd hij een bezoek gebracht heeft aan Syrië en aan de Strijdende Fransen in Afrika.

—**Vichy:** Het Hoofd van de Vichy-Regering, Pierre Laval, ontving den Noordamerikaansen Zaakgelastigde Pickney Tuck. Daarna sprak hij met Krug von Nidda, den Duitsen Consul Generaal.

—**Londen:** Een communiqué van de Britse Admiraliteit deelde mede, dat op zijn minst 40 nazie-vliegtuigen uit de lucht werden geschoten, 2 duikboten werden vernield en 4 andere ernstig beschadigd werden, terwijl het Geallieerde convooi zich kort geleden een weg vocht naar Rusland. Het verhaal omtrent de reis van het convooi onthult, dat slechts 4 Britse marine-vliegtuigen, die van een vliegdekschip opereerden, als vermist worden opgegeven. De vliegers van 3 dezer vliegtuigen zijn in veiligheid. Nadat het convooi Rusland bereikt had keerden de escorte-vaartuigen direct terug om de doortocht te beschermen van een vroeger convooi, dat naar huis terugvoer. Gedurende deze actie, waarbij duikbotenaanvallen werden gedaan ging de torpedojager „Somali" verloren en de mijnenveger „Leda". Beide werden getorpedeerd.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **New York:** De Duitse radio ontkende in een bericht dat van Vichy afkomstig is, de vlucht van de Generaals Maxim Weygand en Giraud uit Frankrijk, zoals door het Britse nieuwsagentschap werd beweerd.

— **Washington:** De Noordamerikaanse Secretaris van Oorlog Henry Stimson laste de regelingen af voor de vastgestelde bokswedstrijd op 12 October tussen Joe Louis en Billy Conn met de uitleg, dat „de standaards en belangen van het leger niet toelaten, dat de wedstrijd zal plaatsvinden."

— **Berlijn:** Het Duitse Hoofdcommando maakte bekend, dat een hoofdkwartier van de communistische partij in Stalingrad veroverd is.

— **Londen:** Het Britse Ministerie van Luchtvaart deelde mede, dat in de afgelopen nacht aanvallen zijn gedaan op de vijandelijke scheepvaart door marine-vliegtuigen en vliegtuigen van het kustcommando. De resultaten waren moeilijk waar te nemen doch op zijn minst een voltreffer werd gezien op een middelgroot koopvaardijschip nabij de Nederlandse kust.. Hedenmorgen vroeg nam een gevechtsvliegtuig op verkenning waar, dat een schip aan de grond was vastgezet tussen Calais en Gris Nez.

— **Tsjungking:** Noordamerikaanse bommenwerpers, geëscorteerd door gevechtsvliegtuigen, hebben gisteren het vliegveld Gai Lam te Hanoi aangevallen en 3 Japanse vliegtuigen neerschoten. 2 Andere Japanse toestellen werden „waarschijnlijk vernield."

— **Moskou:** Een hoofdartikel van „Rode Ster" zegt, dat de Duitsers hun eigen strijdkrachten beginnen uit te putten. Het blad zeide, dat de nazies nog een harde winter zullen moeten doormaken.

— **Londen:** De Strijdende Fransen maakten bekend, dat een van hun gevechts-eskaders waaronder enkele der meest bekende Franse vliegers behoren, naar het Russisch front vertrokken is.

— **Zuidoostelijke kust van Engeland:** Gevechtsvliegtuigen van de Royal Airforce onderschepten en verdreven boven het Kanaal een aantal vijandelijke vliegtuigen, dat poogde de zeëngte over te steken.

— **Tokio:** De nieuwe Japanse Minister van Buitenlandse Zaken, Masayuki Tani, zeide in zijn eerste officiële redevoering in zijn nieuwe positie: „Japans betrekkingen met de Sovjet-Unie in het Noorden zijn onveranderd en kalm."

— **Londen:** Men meldt van gezaghebbende zijde in Londen, dat er gisteren in de namiddag een aanval is uitgevoerd door Britse bommenwerpers op militaire objecten in Oslo. Een Britse bommenwerper wordt vermist.

Ons Hoekje.

Dit zullen de dames lezen.

BORGEN GEEFT ZORGEN.

Men zegt wel eens, dat schulden geen zacht hoofdkussen zijn. Een eigenaardige uitdrukking, die echter veel waars bevat, en met recht behoren de mensen, die altijd in geldverlegenheid zijn en bij familie of kennissen trachten te lenen, tot de minst aangename persoonlijkheden.

„Gij zult niet borgen" is een gebod, dat ongetwijfeld nog veel te weinig nabetrachting vindt.

Vanzelfsprekend kan het iedereen wel eens overkomen, dat hij of zij in geldverlegenheid geraakt, of althans op een gegeven ogenblik niet over de nodige contanten beschikt om iets te betalen. Zoiets mag echter niet uitgroeien tot een chronische kwaal en evenmin mag het een sport worden. Er zijn inderdaad mensen, die niet anders doen dan borgen, die kleren en alles wat verder nodig is „op de pof", op afbetaling of in huurkoop hebben.

In de grond verkeerd is het bijvoorbeeld om te gaan trouwen, indien niet de nodige middelen aanwezig zijn voor de inrichting der huishouding. Vrienden of familieleden hebben zich zo keurig ingericht, dat de jongehuwden daar niet voor onder willen doen — en op afbetaling de meubels kopen.

Is het dan te verwonderen, indien dan de zorgen reeds van het begin af haar intrede doen? Kan men door onvoorziene uitgaven zijn verplichtingen niet nakomen, dan loopt men tevens nog de kans, dat alles weggehaald wordt, en men is èn de meubels — èn het reeds betaalde geld kwijt!

Veel verstandiger is het om zich heel eenvoudig in te richten en langzaam andere dingen aan te schaffen, dan om een mooie — doch niet betaalde — inboedel te hebben. Het is zo'n heerlijk rustig gevoel, indien men de tering naar de nering weet te verzetten! Eerst overleggen en dan uitgeven indien het mogelijk is, hetgeen niet alleen geldt voor grote, doch ook voor kleine dingen.

Welke huisvrouw moet tegenwoordig niet overleggen en passen en meten om uit te komen?

Ook het lenen van geld van anderen geeft zorgen, alhoewel men op een gegeven ogenblik geholpen kan zijn, valt het toch niet mede, om het stipt op tijd terug te betalen, want immers, er doen zich in ieder huisgezin onvoorziene uitgaven voor.

Men kan alleen aan de drukkende zorgenlast ontkomen, indien men niet méér koopt, dan men zich veroorloven kan. Zorgen maken den mens neerslachtig, doen alle levensblijheid verloren gaan, en deze hebben wij zo hard nodig om onder alle omstandigheden het hoofd boven water te houden.

„Hoedt u voor borgen.

Het brengt nodeloze zorgen!"

Doordrongen van de waarheid dezer enkele regels kunnen alle huisvrouwen zich wachten om het leven nodeloos moeilijker te maken.

Onderhoud onzer kleding.

Zo nu en dan, „als de geest in ons vaart", en wij een acute aanval van „poets-manie" krijgen, storten wij ons op dat gedeelte onzer garderobe, dat niet zo eenvoudig maar met wateren-zeep op te knappen is.

Bijvoorbeeld op onze lichte strohoeden, die smoezelige of verkleurde randen hebben gekregen. Men begint met hen goed af te borstelen met een zachte borstel en daarna afwrijven met een mengsel van twee delen water en een deel oxaalzuur, afspoelen en op een hoedenstandaard laten drogen, nadat men de bol eerst opgevuld heeft met zacht vloei. Na deze behandeling is de hoed als nieuw. Lichte stoffen japonnen wrijft men af met een doekje met aardappelmeel en zijn er hier en daar vlekken dan bedekt men deze met een dik laagje, dat er 24 uren op blijft liggen, daarna buiten uitgeschud en afgeborsteld wordt.

Mousseline stoffen wrijft men af op vuile plekken met een lapje, gedrenkt in benzine, een werkje, dat bij voorkeur in de open lucht gedaan moet worden; daarna geeft men den kledingstukken een koud sopje, spoelt men met lauw water na. Bij het wassen kan men het best om de vuile plekken een draad rijgen, wrijft echter niet, doch knijpt en drukt fijne weefsels uit. Nagenoeg droog laten worden op een hanger en vochtig op de verkeerde kant strijken.

Witte kleren, die door veelvuldig dragen de heldere kleur verloren hebben kunnen met rode of blauwe inkt in het spoelwater rose of lichtblauw geverfd worden, terwijl men mogelijk in de botica's wel kleurstoffen kan krijgen, die aan de hand der voorschriften zonder bezwaar gebruikt kunnen worden.

Lichte schoenen, althans leren, kan men, indien ze niet te vuil zijn, met benzine schoonmaken. Linnen schoenen kan men, behalve met de verkrijgbare patent-middelen, ook helderwit krijgen met een lapje van krijt en melk, dat er echter niet wordt opgebracht alvorens ze flink zijn afgeborsteld.

HET AMIGOE-RECEPT VAN DE WEEK.

Rijstkoekjes (Reskoek).

Men neemt hiervoor ½ pond rijst, ½ pond meel, suiker naar smaak, 1 kop melk, 1 opgehoopte theelepel kaneel, een ei, wat krenten.

Men kookt de rijst tot zij papperig is en laat haar afkoelen.

Vervolgens mengt men het meel, de melk, de suiker en een snufje zout erbij. Daarna het ei, geklutst, er doorheen mengen. Tenslotte doet men er nog wat krenten doorheen. Alles tezamen moet nu een dik, doch niet té dik beslag vormen.

Men bakt hiervan in hete olie kleine koekjes.

Flink heet opdienen.

Ter bespreking:

Wij ontvingen het maandblad der Vrouwenorganisatie Curaçao, van September.

Het is weer heel interessant bv: elk-wat-wils.

Vooral de rubriek over Willemstads winkelen en de Practische Wenken moeten wel zéér in een behoefte der vrouwen voorzien. Het was jammer, dat in dit welverzorgde blaadje deze keer een paar hinderlijke drukfouten enkele kostbare raadgevingen onbegrijpelijk maakten.

De Acht Apostolische Vicarii van de zes Eilanden van Curaçao 1842-1942.

Mgr. Henricus A. M. Joosten

VIJFDE APOSTOLISCH VICARIUS

door

PATER MAMERTUS DOMINICUS LATOUR O.P.

De 1ste December 1837 aanschouwde Henricus Joosten, die in het klooster de namen Alphonsus Maria zou krijgen, het levenslicht te Nijmegen, alwaar hij zijn middelbare studies maakte aan het St. Dominicuscollege. Toen deze in 1857 voleindigd waren, trad hij te Langenboom in de Orde der Dominicanen en deed November van het volgend jaar in het hoofdklooster te Huissen bij Arnhem zijn religieuze professie en werd 10 Augustus 1863 priester gewijd. Een jaar later haalde hij zijn lectoraat in de theologie. Hij werd aanstonds benoemd tot professor te Nijmegen, later te Huissen, en zag zich in dit klooster in 1872 tot Prior gekozen. In deze functie voldeed hij zo goed, dat toen Mgr. Petrus A. H. J. van Ewijk O.P. in 1874 in Nederland kwam om een goeden overste te zoeken voor zijn op te richten Dominicanenklooster te Pietermaai, de gedachte van de overheid onmiddellijk uitging naar Prior Joosten. En zo kwam Mgr. Van Ewijk de 11de Juli 1875 op Curaçao terug met de zeereerwaarde Paters Alphonsus Maria Joosten en Ludovicus Jansen. Na een vreedzaam bestuur van bijna negen jaar, werd Vicarius Joosten met algemene stemmen gekozen door de Paters van de Missie, om in Nederland de Missiebelangen te gaan verdedigen op het Provinciaal Capittel. Het leek er veel op, dat zijn vertrek naar het Moederland op 2 April 1884, een definitief afscheid zou worden, want na afloop van het Capittel kozen de Paters van het St. Dominicusklooster te Nijmegen tot hun Prior ...... den Curaçaosen Vicarius Alphonsus Maria Joosten!

De Missie had het nakijken! Nijmegen juichte!

Maar hij kwam terug!

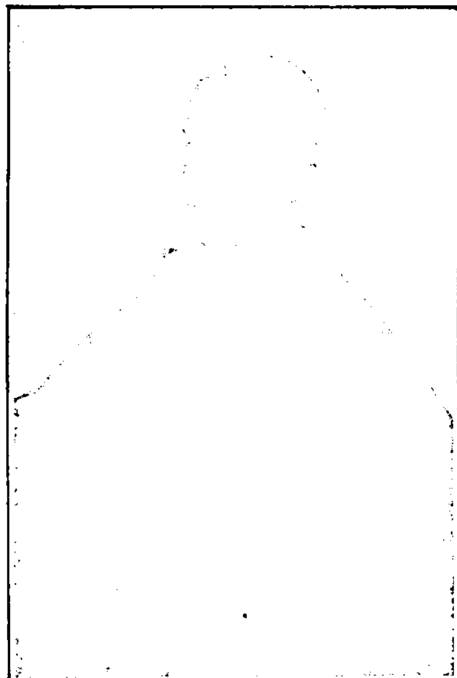
Eind October 1887 werd bekend gemaakt, dat Paus Leo XIII den algemeen beminden Pater Joosten had benoemd tot Vicarius Apostolicus van Curaçao en tituslair Bisschop van Marciana. Op de feestdag van Maria's Onbevlekte Ontvangenis, 8 December 1887, werd de nieuw gekozene plechtig tot Bisschop gewijd te Utrecht, door Z.D.H. Mgr. Petrus M. Snickers, Aartsbisschop, bijgestaan door Mgr. Adrianus Godschalk, Bisschop van 's Hertogenbosch en Mgr. Petrus Leyter, Bisschop van Breda. Als merkwaardigheid mogen wij vermelden, dat twee missionarissen van Curaçao, toen op vacantie in het vaderland, bij de plechtigheden aanwezig waren: Mgr. Frederiks, pastoor van Santa Ana en Stefanus J. J. Nieuwenhuis, pastoor van St. Maarten.

[Over het Pastoraat (1844 — 1888) van Pastoor Nieuwenhuis, een van de meest karakteristieke perioden uit de eerste eeuw van ons Vicariaat zal „Dagblad Amigoe di Curaçao" in een van de komende weken een artikel publiceren. — Red.]

De ontvangst op Curaçao, Woensdag 16 Mei 1888, was daverend. De Bisschop van Marciana arriveerde per stoomschip „Oranje Nassau", dat tevens een belangrijke lading buskruit aan boord had. Brrrr! En dat met een Bisschop, die tot devies gekozen had: In Vinculo Pacis, In Peis en Vreê! Hij zou het volk inderdaad aan zich boeien met banden van vreedzame liefde.

Een kalm maar vruchtbaar leven.

In het begin werden er kerkelijke visitaties gehouden. Waar in jaren niet meer gevormd was, werd dat Sacrament nu uitgedeeld. In de eerste maanden van 1889 bezocht de nieuwe Apostolisch Vicarius de eilanden Aruba en Bonaire. Op 25 Maart 1889 werd een grote en een kleine cathechismus, uitgegeven in de volkstaal. Vóór die tijd bestond er maar één cachismus, waarover geklaagd werd, dat hij te groot was voor de kleinen en te klein voor de groten. De gesplitste uitgave betekende dus een vooruitgang. De kleine was vrijwel een letterlijke vertaling van de catechismus van het diocees van Haarlem. Er verscheen reeds een nieuw bewerkte uitgave van in December 1890. Verschillende devotieboekjes zagen het licht.

MGR. HENRICUS A. M. JOOSTEN O.P.
Bisschop van Marciana
5e Apostolisch Vicarius van Curaçao.

Op 1 Januari 1889 beliep het getal missionarissen 23, slechts 4 meer dan in 1870, terwijl de katholieke bevolking met ongeveer 7000 vermeerderd was en opgelopen tot plus minus 36852. In dat jaar moesten St. Maarten en St. Eustatius het stellen met één pastoor voor de twee eilanden. Een der redenen van het gebrek aan priesters lag in de onvoldoende middelen tot hun onderhoud. De katholieke bevolking was in die dagen nog doodarm en het Gouvernement verre van scheutig met subsidies. Pogingen om het getal bezoldigde pastoors (geestelijken van de tweede rang) iets verhoogd te krijgen, werden herhaaldelijk gedaan, maar zonder succes.

Mgr. Joosten wist dit en trachtte toen uit een ander vaatje te tappen. Hij vroeg aan om twee kapelaans voor de stad te bezoldigen, onder de titel van een pastoorssubsidie per kapelaan. Nul op het request! Zo heeft het Vicariaat nog doorgeworsteld tot 1917, toen wegens de noodtoestand als gevolg van de Europese Oorlog bij Koninklijk Besluit van 5 October 1917 No. 43 alle tractementen der burgerlijke ambtenaren ook die der geestelijken verhoogd werden van 1200 tot 1400 gulden.

De kerken van Barber en Santa Maria werden vergroot in 1891. De nieuwe kerken van San Willibrordo en Santa Cruz werden voltooid en geconsacreerd.

De Zusters Dominicanessen komen op de Bovenwinden.

Begin 1891 ondernam Mgr. Joosten, de reis naar de Bovenwindse Eilanden, waar de Eerwaarde Zusters Dominicanessen pas sinds 7 Juni 1890 werkzaam waren. Het Meisjesweeshuis te Habaai (gewezen woonhuis van Jan Hero van der Meulen, schoonvader van Reinier Frederik Baron van Raders welke laatste van 1836-'42 Gouverneur was) werd met een kapel verrijkt; Santa Rosa kreeg een nieuw jongensweeshuis (Juni 1892). St. Maarten en de parochie van de Noord (Aruba) kregen jongensscholen in 1893.

Het St. Thomascollege.

In de stad op Curaçao werd 30 Augustus 1887 de eerste steen gelegd van het St. Thomascollege, dat op 15 October 1888 kon betrokken worden en 18 Juni 1892 werd een nieuwe armenschool geopend te Otrabanda, die nu alweer haar gouden feest gevierd heeft, onder de naam van St. Vincentiusschool.

Een zeer droevig einde.

In Augustus 1894 begonnen zich de eerste tekenen te openbaren van de vreselijke ziekte, die hem in enkele jaren naar het graf zou slepen; de Apostolisch Vicarius was melaats. Op aanraden van de doctoren vertrok Mgr. Joosten 7 Maart 1895 naar Nederland. Toen de doctoren ook daar geen genezing konden bieden, ging Mgr. Joosten naar Lourdes om genezing bij de grot van de H. Maagd af te bidden, maar God had anders beschikt. De lijdenskelk moest geledigd worden en Mgr. Joosten boog het hoofd voor de wil Gods. Na een langdurig en smartelijk lijden, gedragen met voorbeeldig geduld, overleed Mgr. Joosten, meermalen gesterkt door de genademiddelen van de Kerk, in het St. Elisabeths Gasthuis te Arnhem, de 18de December 1896. Het stoffelijk overschot werd bijgezet in de grafkelder van het Dominicanenklooster te Huissen, de 22ste December 1896.

In No. 46 van de Katholieke Illustratie, uitgekomen in Maart 1897, stond een mooie zincographie van Mgr. Joosten, uitgevoerd door de Gebroeders Delgeur te Rotterdam, met een bijschrift van Pater Dalmatius Houtman O.P.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN Za. en Zo. 26 en 27 Sept. 1942.

Telegram Afdeling:
26/9 Hr. Bonzet, tel. 353, L. de Colignylaan 14.
27/9 Hr. Schaap, tel. 353, Amalia Colignylaan 14.
Shipping & Supplies: Hr. Meinster, tel. 304 L. de Colignylaan 20.
Scheepvaart Afdeling: Hr. Langras, tel. 710, W. de Zwijgerlaan 5.
Dok Afdeling: Hr. de Klerk tel. 431.
Dok Afdeling: Hr. de Boer tel. 431.

Prot. Gem. Emmastad: Kerkdiensten Zo. 27 September s morgens 9.30 uur (Bediening Heilig Avondmaal) 17 uur (Bediening Heilig Avondmaal Hernhutter Liturgie). Voorganger: Ds. C. Th. Steenstra.

Societeit „Asiento": Zo. 27 September 1942 te 16.30 uur. Openluchtconcert in het „Hofje Rio Canario" (gelegen t.o. Beatrixlaan) te geven door de Politie Harmonie o.l.v. den Heer A. Dimmendaal met welwillende toestemming van Kapitein - E.L. Venema.

BRION

Het Leven van onzen Curaçaosen Held.

door

P. A. EUWENS O.P.

I.

Morgen is het Brions sterfdag. Op 27 September 1821 stierf deze grote Curaçaoënaar, slechts 39 jaar oud. Wat hij voor Curaçao, voor Zuid-Amerika, betekend heeft is enorm. Het was ook Brion, die Aruba voor Nederland terugveroverde. Nu ons gebiedsdeel van het Koninkrijk in de strijd gewikkeld is, is het goed terug te zien op onze eigen Curaçaose helden: Brion, Piar en anderen. Hun leven en hun daden zullen ons inspireren om de grote naam van Curaçao ook nu weer hoog te houden.

Dat Europese Nederlanders zo weinig van Brion weten is een gebrek, maar het is merkwaardig, dat zelfs Curaçaoënaars weinig of niets van hun groten patriot weten. Brions leven is vol avonturen, het is één spanning tot de vroege dood het blust. Wij willen ditmaal eens afwijken van de journalistieke zede, die slechts toelaat herdenkingsartikelen te plaatsen bij 10-, 20-, 30-jarige perioden.

Wij zullen het pakkende artikel van Pater P. A. Euwens O.P. geschreven in de „Amigoe di Curaçao" van 1921, toen Brions dood herdacht werd en toen het Brionplein plechtig werd ingewijd, bij wijze van feuilleton herplaatsen, vandaag te beginnen. In deze oorlogstijd zij Brion, onze grote Curaçaose Brion, ons en ons volk ten voorbeeld.

Philippus Ludovicus (Louis of Luis) Brion, zoals hij in zijn doopacte vermeld staat, werd de 6e Juli 1782 op Curaçao geboren en nog diezelfde dag gedoopt in de Sinte Annakerk.

Brions vader, Pierre Brion, had op Curaçao een zeer groot vermogen verworven, en hoe algemeen gezien hij was, moge hieruit blijken, dat hij sedert 1794 kerkmeester was der R.K. Gemeente en — wat vooral van groot belang is — dat hij de eerste katholiek was, die lid van de Raad der Kolonie werd. De Notulen van de Raad van 1796 zeggen wel, dat dit uit nood geschiedde, maar tot dit ongehoorde feit in een Nederlandse kolonie, waar de katholieken steeds werden achteruit gezet, zal zeker wel hebben bijgedragen, dat Pierre Brion een eminente persoonlijkheid was, en de geest van die tijd, waarin de leuze van „vrijheid, gelijkheid en broederschap," van Frankrijk overgewaaid, alles nivelleerde. Louis Brion had één broeder **Theodorus**, die hier huwde met Alida van Eck, en drie zusters: **Charlotte**, sedert 1800 gehuwd met Josef Foulke, koopman van New York; **Helena** Agatha, gehuwd met Pierre Murtier en **Maria Josepha**, in 1807 gehuwd met Cornelis Stuyling Hermes, later met Mauritius Franker. Louis Brion zelf is nooit gehuwd geweest.

Brion helpt een invasie afslaan.

Nog jong zijnde werd Louis Brion door zijn vader naar Nederland gezonden om daar zijn opvoeding en practische opleiding voor de handel op een kantoor te Amsterdam te voltooien. In die dagen stond Nederland onder Frans bewind en het was er verre van rustig. Toen in Augustus 1799 een Engels-Russische krijgsmacht onder den Hertog van York bij Den Helder in Noord-Holland geland was om een poging te wagen de Bataafse Republiek aan het oppergezag van Frankrijk te onttrekken, sloot de 17-jarige Louis Brion zich als vrijwilliger bij de Bataafse Jagers onder Generaal Daendels en den Fransen Generaal Brune aan, om deze indringers uit het land te verdrijven. Bij Bergen op 19 September en Castricum op 6 October 1799 leden de vijanden een gevoelige nederlaag, waar ook de jeudige Brion zich roemrijk onderscheidde. Maar zijn vurige ijver deed hem te veel wagen, zodat hij den vijand in handen viel en als krijgsgevangene naar Engeland gezonden werd. Spoedig daarna mocht hij weer naar Nederland terugkeren.

Doch het schijnt, dat het kantoorleven inmiddels alle aantrekkelijkheid voor hem verloren had, want na zijn terugkeer uit Engeland ging hij weer onder de wapens. Uit een paspoort gedagtekend uit Deventer 29 April 1800, blijkt, dat Louis gediend een jaar als jager, korporaal en fourier onder de eerste compagnie van het 1ste bataljon Jagers der Bataafse Republiek gediend heeft. P. Poel [landsonderwijzer en tijdgenoot van Brion] zegt, dat Brion tot de vrede van Amiens (27 Maart 1802) in Nederland verbleef. Vermoedelijk heeft hij toen met het Nederlands eskader, dat Curaçao van de Engelsen zou overnemen, de reis naar de kolonie meegemaakt. Dit eskader vertrok 5 Augustus 1802 uit Nederland en de 13e Januari 1803 nam de Commandant Buschman het eiland over. In verband met zijn later leven lijkt de veronderstelling geenszins vermetel, dat op deze zeereis bij Brion die hartstochtelijke liefde voor het zeemansleven ontwaakt is. Reeds in Juli van datzelfde jaar was men op Curaçao ingelicht, dat Engeland opnieuw aan Frankrijk de oorlog verklaard had en was het te voorzien, dat Nederland en Curaçao ook daarbij zouden betrokken worden.

Toen er hongersnood was vanwege de oorlog bracht Brion voedsel.

Ongelukkig was reeds in het begin des jaars de gele koorts uitgebroken onder de bemanning van het fregat van oorlog de „Kenau Hasselaar" en onder de troepen van het garnizoen, waarvan het grootste gedeelte bezweek. Om dit tekort aan te vullen zou men 100 vrijwilligers aannemen om daarmede een nieuw corps Dragonders te vormen. Voor iemand als Brion, die reeds vroeger de kruitdamp geroken had en nog wel eens met de Engelsen wilde afrekenen, was die oproep hoogst welkom. Hij werd 15 Augustus 1803 als 2e luitenant bij dat corps aangesteld. Een treurige tijd brak er toen voor het land aan, toen de Engelse Admiraal Bligh in Februari 1804 met een eskader van vier schepen voor de haven kwam, het eiland opeiste, troepen aan land zette en de stad bombardeerde. Al moest hij op het einde dier maand ook weer onverrichter zake aftrekken, zijn schepen bleven het eiland blokkeren en maakten de toevoer van levensmiddelen zo goed als onmogelijk. Een hevige hongersnood brak uit. De meest noodzakelijke levensmiddelen werden tot ongehoord hoge prijs verkocht, aan alles gebrek. Niettegenstaande de Gouverneur nog trachtte het militaire dienst te houden, meenden zijn geboortegrond van meer ... zijn in de dagen als koopman ... vaarder, door de blokkade ... ken en van elders levensmiddelen te voeren. Het gebeurde somtijds, Poel, dat hij op die tochten de Engelse schepen werd achtervolgd. Een andere keer kwam hij de haven binnen, terwijl zijn zeilen met kogels doorboord waren. En toen de Engelsen op de Zuidkust was afgesloten en gens meer een baai kon vinden, daar binnen te vallen, liep hij de Noord Oostkust de St. Joris baai binnen en bracht er zijn schip ... uit: een staaltje van zeemanschap, dat vóór hem nog geen enkel ... had klaar gespeeld.

Brion bevrijdde ...

Nog een ander kranig stukje richtte hij in die dagen. Er was gekomen, dat de Engelsen het eiland Aruba bezet hadden. Brion werd toen den Gouverneur daarheen gezonden om den vijand vandaar te verdrijven. Met succes wist hij die gevaarlijke opdracht te vervullen. Tot belooning van zijn moed werd hij de 22e Juni 1804 vorderd tot Kapitein van de Compagnie Infanterie der Nationale (Schutterij).